

Ontvangen: 21 maart 2024

2023-116--

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogeschool
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Onze referentie
44638579

Bijlagen

1

Datum 21 maart 2024

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo associate degree-opleiding Sociaal
Werk

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 21 december 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger
Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 21 december 2023, hebt u mij het
voornemen voorgelegd om de hbo associate degree-opleiding Sociaal Werk als
bekostigde opleiding te verzorgen in Tilburg en Eindhoven.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 februari 2024, kenmerk 2023/116, negatief
geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit
besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het
hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling
macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb
ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo associate degree-
opleiding Sociaal Werk als bekostigde opleiding te verzorgen in Tilburg en
Eindhoven.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste
lid, van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag wel
voldoet aan het behoeftecriterium, maar niet voldoet aan het ruimtecriterium.¹
Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit
meegestuurde, advies van de CDHO.

---

¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod
hoger onderwijs 2023.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
44638579

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postadres CDHO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres CDHO
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp

Nieuwe opleiding
Fontys Hogeschool
Voltijd, deeltijd en duale hbo Associate degree
Sociaal Werk
Tilburg en Eindhoven

Kenmerk CDHO

2023-116

Kenmerk aanvrager

J22023-108lmh

Datum

12 februari 2024

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over het voornemen van Fontys Hogeschool om de nieuwe hbo Associate degree Sociaal Werk als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeenten Tilburg en Eindhoven (brief van 21 december 2023 met kenmerk J22023-108lmh). De commissie heeft de aankondiging van deze aanvraag op 30 september jongstleden gepubliceerd op haar website (A23-019). De commissie heeft het dossier voor deze aanvraag op 21 december 2023 ontvangen. Op 11 januari 2024 is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de ontbrekende informatie te leveren. Op 7 februari 2024 is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen. Op 17 januari 2024 heeft de commissie een zienswijze ontvangen van Avans Hogeschool. De aanvrager heeft op 1 februari 2024 op deze zienswijze gereageerd.

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023, voorts te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om *negatief* te besluiten op het verzoek van Fontys Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeenten Tilburg en Eindhoven. De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 6 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust

op de constatering dat de bestaande opleidingen reeds kunnen voorzien in de arbeidsmarktbehoefte die de aanvrager heeft aangetoond. Er is derhalve geen ruimte om deze opleiding aan het bestaande aanbod toe te voegen.

1. Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Sociaal Werk in de gemeenten Tilburg en Eindhoven verzorgen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree van 120 studiepunten die de aanvrager in deeltijd- en duale vorm in Tilburg en in voltijd-, deeltijd- en duale vorm in Eindhoven wil aanbieden. De aanvrager wil de opleiding in het RIO-onderdeel 'Gedrag en maatschappij' en de ISCED-rubriek 'sociaal-maatschappelijke dienstverlening' (92303) laten opnemen.

De voorgenomen opleiding is ingericht aan de hand van het landelijk opleidingsprofiel voor de Associate degree Sociaal Werk en leidt studenten op in het werkveld van zorg, welzijn, gezondheid en veiligheid. Het inhoudelijke uitgangspunt van de opleiding is "sociale kwaliteit", waarbij wordt gekeken naar de wisselwerking tussen de kwaliteit van leven en de kwaliteit van de sociale omgeving. Binnen sociale kwaliteit wordt gehandeld vanuit de waarden (1) sociale rechtvaardigheid, (2) solidariteit, (3) gelijkwaardigheid en (4) menselijke waardigheid.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo- of vwo-diploma of een diploma van een mbo-4-opleiding. De aanvrager beschouwt werkenden met een afgeronde mbo-4 opleiding in de richting van zorg en welzijn als de primaire doelgroep.

Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen onder meer de functies gespecialiseerd begeleider, wijkteammedewerker, jongerenwerker, preventiewerker en sociaal werker uitoefenen.

2. Analyse verwant aanbod

De aanvrager acht de volgende hbo Associate degrees "verwant" aan de voorgenomen opleiding:

1. Sociaal Werk (aangeboden door één instelling¹)
2. Social Work (aangeboden door één instelling)
3. Sociaal Werk in de Zorg (aangeboden door vier instellingen)
4. Health & Social Work (aangeboden door drie instellingen)
5. Service, Welzijn & Zorg (aangeboden door één instelling)

De commissie begrijpt de term "verwant" als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "sterk verwant".

De commissie volgt de aanvrager in de afbakening van het verwante aanbod en constateert dat de hbo Associate degrees (1) Social Work (2) Sociaal Werk in de Zorg, (3) Service, Welzijn & Zorg en (4) Health & Social Work momenteel een wijzigingstraject doorlopen om onder de naam Sociaal Werk te worden geregistreerd.

De instroom in de verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Bijlage 1).

---

¹ Waar de commissie spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek onder mbo-studenten, werkenden en het uitgevoerde werkgeversonderzoek. De aanvrager verwacht dat er in Tilburg 19 studenten in de deeltijdvariant en 19 studenten in de duale variant zullen instromen. De aanvrager verwacht dat er in Eindhoven 7 studenten in de voltijdvariant, 29 studenten in de deeltijdvariant en 28 in de duale variant zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

3. Beoordeling criterium a

De commissie betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses in het AIS van het ROA². De aanvrager heeft een beroep gedaan op de prognoses tot 2026. De commissie constateert dat het ROA in december 2023 de gegevens in AIS heeft bijgewerkt en de prognoses tot 2026 heeft vervangen door prognoses tot 2028. De commissie hanteert de meest actuele arbeidsmarktprognoses.

De aanvrager beschouwt twee opleidingstypen die zijn opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding Sociaal Werk, zijnde de opleidingstypen bachelor maatschappelijk werk en bachelor sociaal pedagogisch werk.

De commissie acht met de aanvrager het opleidingstype bachelor maatschappelijk werk het meest relevant omdat hierin sterk verwante opleidingen zoals Sociaal Werk, Social Work en Sociaal Werk in de Zorg zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als slecht en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Bijlage 2, Tabel 1).

Daarnaast acht de commissie met de aanvrager het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk ten dele relevant omdat de sterk verwante opleiding Service, Welzijn en Zorg hierin is opgenomen naast een aantal niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Bijlage 2, Tabel 2).

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroep maatschappelijk werkers relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals maatschappelijk werkers en specialistische sociale hulpverleners. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Bijlage 2, Tabel 3).

Verder acht de commissie met de aanvrager de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals sociaal werkers,

---

² <https://roastatistics.shinyapps.io/AISStot2028/>

groeps- en woonbegeleiders. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Bijlage 2, Tabel 4).

De aanvrager verwijst tevens naar het op het AIS aansluitende rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2026' van het ROA³, waar de prognoses voor de beroepsklassen pedagogische beroepen en zorg en welzijn worden besproken. De commissie constateert dat de hierboven besproken beroepsgroepen een nauwkeuriger beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding en laat daarom de prognoses voor deze beroepsklassen (inclusief de prognoses in het nieuwe rapport van het ROA⁴) buiten beschouwing.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor de opleidingstypen en beroepsgroepen die (ten dele) relevant zijn voor de onderhavige opleiding een overwegend negatief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Sociaal Werk.

De aanvrager verwijst vervolgens naar de gegevens afkomstig uit de Spanningsindicator van het UWV⁵ betreffende de voornoemde beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bron en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst verder naar het Prognosemodel Zorg en Welzijn⁶, waar wordt aangegeven dat er wordt verwacht dat de arbeidsmarktspanning in de sector zorg en welzijn in 2033 zal oplopen tot 693 vacatures per 100 werkzoekenden (van 193 per 100 werkzoekenden in 2023). De commissie constateert dat de sector zorg en welzijn te veel beroepen omvat waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding niet voor in aanmerking komen. De aangehaalde gegevens zijn als zodanig te algemeen om blijk te geven van een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Vervolgens gaat de aanvrager in op de arbeidsmarktbehoefte binnen de gehandicaptenzorg. Hiervoor verwijst de aanvrager eerst naar een arbeidsmarktverkenning⁷ waarin de meeste ondervraagde organisaties (90% van 63 respondenten) hebben aangegeven dat de vacatures binnen hun sector moeilijk vervulbaar zijn. 84% van de respondenten geeft aan moeite te hebben met het vervullen van vacatures voor de functiegroep begeleiders. Op basis van het rapport 'Beroepscompetentieprofiel begeleider gehandicaptenzorg'⁸ stelt de aanvrager dat deze functiegroep het werk- en denkniveau van een Associate degree-opleiding vergt, wat betekent dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor deze functies. De

³ 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2026' (ROA 2021, p. 34)

⁴ 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2028' (ROA 2023)

⁵ www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards

⁶ <https://prognosemodelzw.databank.nl/dashboard/stories-dashboard/1--zorg-en-welzijn--breed->

⁷ 'Arbeidsmarktverkenning gehandicaptenzorg' (Bureau Bartels 2020, p. 10-12)

⁸ 'Beroepscompetentieprofiel begeleider gehandicaptenzorg' (KBA Nijmegen 2022, p. 8)

commissie volgt de aanvrager in deze stelling en constateert dat de bronnen blijken te geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Vervolgens gaat de aanvrager in op de regionale arbeidsmarktbehoefte op basis van een werkgeversenquête die de aanvrager zelf heeft uitgevoerd onder twintig respondenten⁹ en het voornoemde Prognosemodel Zorg en Welzijn.

De commissie stelt vast dat de aanvrager bij de werkgeversenquête enkel heeft vermeld in welke branche de respondenten werkzaam zijn en niet voor welke organisaties zij werkzaam zijn noch of zij een functie bekleden waar zij een gezaghebbende uitspraak kunnen doen over de arbeidsmarktbehoefte c.q. het aannamebeleid van hun organisatie. De commissie acht dit onderzoek als zodanig niet navolgbaar en laat deze bron daarom buiten beschouwing.

Binnen het Prognosemodel Zorg en Welzijn kijkt de aanvrager naar de groeiende arbeidsmarktspanning in vier specifieke branches (geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, ouderenzorg en sociaal werk (inclusief welzijnswerk)) in drie regio's (Eindhoven, Tilburg en Venlo) tussen 2022 en 2032. De aanvrager heeft in het dossier de resultaten voor de drie regio's (als één groep) afgezet tegen de landelijke prognoses.

De commissie constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam kunnen zijn in deze vier branches en stelt vast dat de aangehaalde gegevens laten zien dat er is geprognosticeerd dat de arbeidsmarktspanning in al deze branches op zowel landelijke als regionale schaal sterk tot zeer sterk zal toenemen. Dit inachtnemend constateert de commissie dat deze bron blijkt te geven van een (sterk) groeiende arbeidsmarktbehoefte in deze branches, die ook afgestudeerden van de voorgenomen opleiding betreft.

Tot slot refereert de aanvrager aan een vacatureanalyse die zij zelf heeft uitgevoerd.¹⁰ Hiervoor heeft de aanvrager gebruik gemaakt van de vacaturebank van Jobfeed. De gebruikte methodologie is in de bijlagen van het dossier beschreven. Daarin is onder andere aangegeven dat de vacatures zijn ontdebeld en zijn ook de gebruikte zoekfilters vermeld¹¹. De gemaakte uitdraai betreft de vacatures die geplaatst zijn van het vierde kwartaal van 2020 tot en met het derde kwartaal van 2023.

Hierbinnen heeft de aanvrager gekeken naar het aantal relevante vacatures dat landelijk is uitgezet, de vacatures die zijn uitgezet in Noord-Brabant en Limburg (gezamenlijk) en de vacatures die zijn uitgezet in de regio's Eindhoven, Tilburg en Venlo (ieder onafhankelijk).

De resultaten van het onderzoek laten zien dat het aantal vacatures op landelijk niveau schommelde van minimaal 8.042 in één kwartaal (in Q1 2021) tot maximaal 13.155 in één kwartaal (in Q2 2022). De aanvrager beargumenteert echter dat er in algemene zin een gemiddelde toename te zien is in het aantal vacatures waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding voor in aanmerking komen. Vergelijkbare patronen zijn te zien in Noord-Brabant en Limburg (met minimaal 1785 en maximaal 2863 vacatures in één kwartaal), de regio Eindhoven (minimaal 162 en maximaal 248 vacatures in één kwartaal) en de regio Tilburg (minimaal 111 en maximaal 185 vacatures in één kwartaal), waar het aantal vacatures ook stijgt. Het aantal vacatures in de regio Venlo schommelde nog meer (met minimaal 32 en maximaal 96 vacatures in één kwartaal) en is stabiel gebleven rond de

⁹ 'Instroomonderzoek Ad Sociaal Werk' (Fontys Hogeschool 2023, p. 9-11)

¹⁰ Bijlagen 15 en 16 van het dossier.

¹¹ Dit omvat de beroepsgroepen (e.g. managers maatschappelijk werk, verzorgenden en sociaal, maatschappelijk,agogisch werkers), de daaronder vallende beroepen (e.g. maatschappelijk werker kind en jeugd, sociaal-pedagogisch werker, sociaal verpleegkundige en opvangmedewerker asielzoekerscentrum) en het opleidingsniveau (mbo, mbo/hbo en hbo).

67 vacatures per kwartaal tijdens de onderzoeksperiode.

De commissie acht de vacatureanalyse valide en navolgbaar en relevant. De commissie acht het aannemelijk dat de meeste betrokken beroepen door afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen worden uitgevoerd. Dit inachtnemend constateert de commissie dat de vacatureanalyse blijkt geeft van een (groeiende) arbeidsmarktbehoefte op zowel landelijk als regionaal niveau aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Sociaal Werk.¹² De commissie concludeert echter ook dat de aanvrager niet heeft beargumenteerd dat er een behoefte bestaat om bestaande medewerkers door middel van de voorgenomen opleiding (in deeltijdvorm) op te scholen. Dit inachtnemend constateert de commissie dat de aanvrager enkel de arbeidsmarktbehoefte voor de voltijd- en duale variant heeft aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a (art. 6 lid 1) van de Regeling.

4. Beoordeling criterium b

4.1 Noodzaak nieuwe opleiding

De aanvrager geeft drie argumenten om de noodzaak voor een nieuwe opleiding te onderbouwen. De aanvrager stelt allereerst dat niet alle studenten de middelen, tijd en interesse hebben om een volledige bachelor te volgen. De voorgenomen opleiding biedt deze studenten een alternatieve onderwijsroute en maakt dat een breder scala aan individuen in staat is zich te kwalificeren voor het sociaal werk.

Verder beargumenteert de aanvrager dat de opleiding anders wordt ingericht dan de reeds bestaande Associate degrees Sociaal Werk in het zuiden van Nederland en dat de duale variant die in Tilburg is aangevraagd nog niet in de regio wordt aangeboden. De aanvrager stelt dat hier een behoefte aan bestaat in het werkveld, maar de commissie constateert dat dit wordt onderbouwd op basis van de werkgeversenquête de hierboven reeds buiten beschouwing is gelaten vanwege een probleem met de navolgbaarheid.

Tot slot stelt de aanvrager dat het aantal mbo-studenten in relevante opleidingen in de regio tussen 2018 en 2022 sterk is toegenomen. De aanvrager stelt op basis van niet-navolgbare gegevens dat 40% van de mbo-4 studenten doorstroomt naar het hbo. De aanvrager verwacht dat het aantal potentiële instromers in hbo Associate degrees daarmee groter wordt, hetgeen een mogelijk negatief effect op de instroom in de verwante opleidingen in de regio compenseert.

In de aanvulling stelt de aanvrager dat de voorgenomen opleiding niet vorm kan worden gegeven bij andere instellingen omdat de inhoudelijke focus op het onderwerp "sociale kwaliteit" uniek is voor de insteek van Fontys Hogeschool en de manier waarop de relevante lectoraten het vakgebied Sociaal Werk benaderen. Inhoudelijk wordt daarbij aandacht besteed aan sociaal economische zekerheid, sociale inclusie, sociale cohesie en sociale "empowerment". De aanvrager stelt dat een dergelijke specialisatie in lijn is met de afspraken in het Landelijk Opleidingsprofiel van de

---

¹² De commissie heeft de door de aanvrager aangehaalde gegevens uit de AZW werkgeversenquête 2022 (<https://www.azwinfo.nl/branche-sector/>) omdat de aangehaalde informatie niet herleidbaar is tot de bron.

voorgenomen opleiding¹³, waarin is vastgesteld dat de verschillende hbo Associate degrees Sociaal Werk op grond van regionale verschillen een specifieke inrichting krijgen.

Ook stelt de aanvrager dat er in het Landelijk Opleidingsprofiel wordt aangedrongen op samenwerking en kennisdeling tussen hogescholen, maar dat er vanuit het werkveld ook wordt gevraagd om een fijn weefsel van hbo Associate degrees in dit vakgebied, mede omdat deze opleidingen helpen de uitstroom in het werkveld te beperken en de inzet van professionals bevorderen. Voor het aantrekken van studenten wordt de reisafstand vaak als een negatieve factor gezien.

De aanvrager stelt daarbij tevens dat Tilburg en Eindhoven andere sociaal-maatschappelijke vraagstukken kennen dan andere gemeenten zoals 's-Hertogenbosch. De aanvrager maakt niet duidelijk om wat voor type vraagstukken dit gaat. Tot slot stelt de aanvrager dat de opleiding vanwege de duale variant specifiek beoogt studenten direct bij het werkveld te betrekken.

Tot slot gaat de aanvrager in de aanvulling opnieuw in op haar eigen profiel en stelt dat er binnen de instelling veel ervaring is in het vakgebied vanwege de reeds bestaande hbo Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn. De aanvrager is daarbij van mening dat het instroom- en uitstroomprofiel van die opleiding te verschillend is van de voorgenomen opleiding om de inhoud van de voorgenomen opleiding als uitstroomprofiel binnen het bestaande aanbod aan te bieden.

De commissie constateert dat de aanvrager zelf geen verwante opleidingen aanbiedt (de commissie acht de door de aanvrager aangeboden hbo Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn niet verwant) en constateert dat het daarom niet mogelijk zou zijn voor de aanvrager om de voorgenomen opleiding in haar bestaande aanbod vorm te geven.

De commissie is echter van mening dat de aanvrager onvoldoende heeft onderbouwd dat de voorgenomen opleiding niet kan worden opgenomen in verwante bekostigde opleidingen van andere instellingen. De commissie overweegt hierbij dat het specifieke inhoudelijke karakter van de voorgenomen opleiding als specialisatie kan worden vormgegeven binnen het bestaande aanbod van andere hogescholen in de regio. De commissie merkt hierbij verder op dat de aanvrager niet duidelijk heeft gemaakt op welke vlakken de regionale verschillen in het sociaal werkveld zo substantieel zijn dat er een specifieke opleiding in de beoogde vestigingsplaatsen noodzakelijk is.

Vestiging van de opleiding in de gemeenten Tilburg en Eindhoven heeft waarschijnlijk negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. De commissie overweegt hierbij dat de hbo Associate degree Sociaal Werk in de gemeenten Breda en 's-Hertogenbosch op zeer geringe reisafstand zijn gevestigd. Vestiging van de voorgenomen opleiding in de gemeenten Tilburg en Eindhoven zou de instroom in die opleidingen negatief kunnen beïnvloeden.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat er een noodzaak bestaat om de voorgenomen opleiding Sociaal Werk als nieuwe opleiding vorm te geven. Hierbij constateert de commissie dat de aanvrager onvoldoende heeft onderbouwd dat de specifieke inrichting van de voorgenomen opleiding niet door aanbieders in de regio kan worden vormgegeven. Derhalve constateert de commissie dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Social Work te realiseren.

---

¹³ 'Landelijk opleidingsprofiel: Associate degree-opleiding Sociaal Werk' (Vereniging Hogescholen 2022)

4.2 Aansluiting instellingsprofiel

De aanvrager beschrijft zichzelf, op basis van de instellingsbrochure¹⁴ als een “brede hogeschool” met opleidingen in alle sectoren (met uitzondering van landbouw en natuurlijke omgeving) die met zes vestigingsplaatsen sterk verankerd is in de regio. De aanvrager geeft aan tot op heden overwegend voltijd hbo bacheloropleidingen te hebben aangeboden, maar nu breder in wil zetten. Om deze reden beoogt de aanvrager meer hbo Associate degrees en hbo masters vorm te geven. Daarbij sluit de voorgenomen opleiding ook aan op het onderzoek dat binnen de instelling wordt uitgevoerd onder het onderzoeksthema ‘een gezonde en inclusieve samenleving’.

De aanvrager beargumenteert in de aanvulling op de aanvraag dat de voorgenomen opleiding aansluit op het Centre of Expertise Inclusieve Samenleving dat door de lectoraten Inclusieve Regio en Sociale Veerkracht is vormgegeven. De opleiding wordt daardoor in de ogen van de aanvrager gekoppeld aan onderzoek, waar dat volgens de aanvrager bij Avans niet gebeurt. De aanvrager geeft hier geen verdere onderbouwing van.

Verder stelt de aanvrager dat zij bekend staat als “de” opleider in de regio’s Eindhoven en Tilburg en dat de voorgenomen opleiding aansluit bij haar ambitie een breed opleidingsaanbod aan te bieden. Tot slot stelt de aanvrager dat de opleiding aansluit op de rol van de aanvrager binnen de City Deal Kennis Maken van de gemeenten Tilburg en Eindhoven, waarbinnen zij beoogt de twee vestigingsplaatsen op verschillende maatschappelijke thema’s met elkaar te verbinden. De aanvrager geeft geen uitleg van de aard van dit verband.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager wel heeft onderbouwd dat de voorgenomen opleiding op het eigen instellingsprofiel aansluit, maar de profielen van andere instellingen met verwante opleidingen nauwelijks heeft besproken. De commissie acht het daarom niet aangetoond dat de voorgenomen opleiding beter in het instellingsprofiel past van de aanvrager dan dat van andere instellingen.

4.3 Conclusies commissie

Op grond van het bovenstaande constateert de commissie dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de aanvraag voldoet aan criterium b (art. 6 lid 1) van de Regeling. De commissie concludeert dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat het noodzakelijk is dat deze opleidingen door haar worden aangeboden en dat de beoogde opleiding een negatief effect heeft op de verwante opleidingen die in de regio worden aangeboden. De commissie concludeert daarom dat er geen ruimte is om de voorgenomen opleiding in Tilburg en Eindhoven te realiseren. Verder concludeert de commissie dat de aanvrager ook niet heeft aangetoond dat de voorgenomen opleiding beter aansluit bij haar instellingsprofiel dan bij dat van de instelling die de opleiding reeds in de regio aanbiedt.

Aangezien de aanvrager niet heeft aangetoond dat er ruimte bestaat voor de voorgenomen opleiding in het bestaande opleidingsaanbod, geeft de commissie geen advies over de RIO- en ISCED-indeling.

---

¹⁴ ‘Fontys for Society 2021-2025’ (Fontys Hogeschool, 2020)

5. Afstemming en zienswijzen

De onderhavige aanvraag is door de aanvrager bij de commissie aangekondigd. De commissie heeft deze aankondiging op 30 september 2023 onder kenmerk A23-019 gepubliceerd op haar website.

De aanvrager geeft allereerst aan het voornemen deze aanvraag in te dienen te hebben besproken met het Sectoraal Adviescollege (op 14 juli 2023) en het Landelijk Opleidingsoverleg van de hbo bachelor Social Work en de Sectorraad (beide op 13 oktober 2023). De aanvrager vermeldt niet hoe er binnen deze samenwerkingsverbanden is gereageerd op het voornemen.

Verder geeft de aanvrager aan binnen de regio's afstemming te hebben gezocht met Avans Hogeschool, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Zuyd Hogeschool. De twee laatstgenoemde instellingen hebben positief gereageerd op het voornemen en hebben aangegeven waar mogelijk samen te willen werken met de aanvrager.¹⁵

De aanvrager geeft aan dat er meerdere afstemmingsoverleggen hebben plaatsgevonden met Avans Hogeschool, maar dat de bezwaren van Avans Hogeschool wat betreft twee lesplaatsen¹⁶ te groot waren om inhoudelijke afstemming tussen de opleidingen bespreekbaar te maken. De aanvrager geeft aan te hebben begrepen dat Avans Hogeschool op bestuurlijk niveau zal besluiten over het indienen van een zienswijze. De aanvrager geeft aan de gang van zaken te betreuren.

Vanaf 22 december 2023 is op de website van de commissie kennisgegeven van het voornemen van Fontys Hogeschool om de nieuwe hbo Associate degree Sociaal Werk als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeenten Tilburg en Eindhoven. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 17 januari 2024 is er een zienswijze ingediend door Avans Hogeschool.

Avans Hogeschool wijst in de zienswijze op het bestaan van de door haar in 's-Hertogenbosch en Breda aangeboden hbo Associate degrees Social Work en Health & Social Work. Avans Hogeschool geeft allereerst aan geen signalen uit het veld te hebben ontvangen dat deze opleidingen niet aan de bestaande vraag uit het werkveld kunnen voldoen. Verder vermeldt Avans Hogeschool dat de opleidingen (vanwege het landelijk vastgestelde beroepsprofiel van de hbo Associate degree Sociaal Werk) inhoudelijk ten minste voor 70% moeten overlappen en dat de instroom in de door haar aangeboden opleidingen voor ruim 30% uit de regio's Tilburg en Eindhoven komt.¹⁷ Tot slot stelt Avans Hogeschool dat de bestaande opleidingen voldoende capaciteit te hebben om een eventuele toenemende vraag aan studenten op te kunnen vangen.

Avans Hogeschool geeft aan het gesprek met Fontys Hogeschool "te blijven opzoeken" maar de uiterste indieningsdatum voor zienswijzen niet te willen overschrijden en de zienswijze te hebben ingediend terwijl nadere afstemming wordt gezocht.

De commissie heeft de aanvrager op 18 januari 2024 op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijze en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst een reactie te geven. De aanvrager heeft op 31 januari 2024 gereageerd.

De aanvrager gaat allereerst in op de manier waarop zij in het voortraject van de aanvraag

---

¹⁵ Verslagen van de gesprekken met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Zuyd Hogeschool zijn opgenomen in bijlagen 29 tot en met 32 van het dossier.

¹⁶ De commissie neemt aan dat het hier gaat om de locaties Tilburg en Eindhoven.

¹⁷ Avans Hogeschool heeft dit niet onderbouwd op basis van navolgbare gegevens.

afstemming heeft gezocht met Avans Hogeschool. De aanvrager stelt dat Avans Hogeschool niet duidelijk heeft aangegeven wat haar positie was ten opzichte van deze aanvraag en niet heeft gereageerd op de vraag om de voorgenomen opleiding inhoudelijk af te stemmen op het reeds bestaande aanbod. De aanvrager geeft aan te betreuren dat er door Avans Hogeschool niet is gereageerd op de verdere pogingen tot contact die de aanvrager heeft gedaan.

Inhoudelijk stelt de aanvrager dat de verwante opleidingen die Avans Hogeschool aanbiedt in Breda en 's-Hertogenbosch gericht zijn op de markt voor voltijdstudenten, waar de beoogde opleidingen (ook) een deeltijd- en duale variant omvatten. De aanvrager stelt dat deze doelgroep een andere didactiek vraagt en opleidingen in de nabijheid van hun woonplaats willen kunnen volgen. De aanvrager stelt daarbij op grond van een onderzoek onder mbo-studenten¹⁸ dat zij niet voor een Associate degree Sociaal Werk zouden kiezen wanneer deze niet in Eindhoven of Tilburg gevestigd is. Wat betreft de verzorgingsgebieden stelt de aanvrager dat Eindhoven enkel het verzorgingsgebied is van Fontys en dat de aanvrager in zowel Eindhoven als Tilburg stevig verankerd is. Tegen het argument van Avans Hogeschool dat 30% van hun instroom uit deze steden komt stelt de aanvrager dat zij in het aanvraagdossier reeds heeft uitgelegd van mening te zijn dat er voldoende ruimte is in het landelijk aanbod.

Tot slot herhaalt de aanvrager dat de opleiding aansluit op de ambitie om doorstroom van het mbo naar het hbo te stimuleren en acht het daarom logisch de opleiding dicht bij de bestaande hbo bachelors Social Work van de aanvrager aan te bieden.

De commissie stelt voorop dat zij voorstander is van een goede samenwerking tussen de instellingen en betreurt dat de mogelijkheid tot afstemming voorafgaand aan de indiening van de aanvraag niet heeft geleid tot een voor alle partijen bevredigende uitkomst.

De commissie heeft hierboven reeds geconstateerd dat de aanvrager onvoldoende duidelijk heeft gemaakt dat het unieke inhoudelijke karakter van de voorgenomen opleiding niet binnen de bestaande verwante opleidingen van Avans Hogeschool kan worden vormgegeven. Verder heeft de commissie hierboven reeds geconstateerd dat vestiging van de voorgenomen opleiding in Eindhoven en Tilburg waarschijnlijk een negatief effect zal hebben op de instroom in de verwante opleidingen in Breda in 's-Hertogenbosch. Het feit dat de opleidingen (deels) in andere vormen worden aangeboden en dat enkele mbo-studenten hebben aangegeven dat dit verschil maakt voor hun keuze doet hier niet aan af.

Ook aan de stelling van de aanvrager dat Eindhoven en Tilburg onderdeel van haar verzorgingsgebied zijn wordt door de commissie geen gewicht toegekend, aangezien de verwante opleidingen van Avans Hogeschool op een zeer geringe reisafstand van deze gemeenten zijn gevestigd. Eindhoven en Tilburg zijn daarmee ook onderdeel van het voedingsgebied van de reeds bestaande opleidingen. De commissie heeft hierboven reeds geconstateerd dat het waarschijnlijk is dat deze opleidingen een negatief effect zouden ervaren van de vestiging van de voorgenomen opleiding in Eindhoven en Tilburg.

---

¹⁸ Bijlagen 4 en 7 van het aanvraagdossier

Conclusie

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om *negatief* te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.M.M. Rullmann', written in a cursive style.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO, peildatum 1 oktober)

Opleiding	Instelling	'18-'19			'19-'20			'20-'21			'21-'22			'22-'23		
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU
Ad Health & Social Work (80147)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch	60			59			94			116			131		
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Roosendaal	41			49			75			76			90		
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen										21	1		30	3	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort									34			52	31		
Ad Service, Welzijn & Zorg (80137)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen		7		15	11		19	10		17	17		17	12	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden		20			24		30	15		37	28		44	27	
Ad Sociaal Werk (80140)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen		63			115	6		132	47		128	62		150	87
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Dordrecht			39			61			51			64			88
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede			47			55			64			57			88
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		14			38			26			42			33	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle		106		61	159	16	111	136	22	79	155	35	103	128	19
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen								28			24			19	
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede								7			27			60	

Ad Social Work (80145)	Avans Hogeschool (07GR), 's- Hertogenbosch		7		74			78			89			67		
	Avans Hogeschool (07GR), Breda		36		83			80			97			86		
Totaal Eerstejaarsinstroom		101	253	86	184	504	138	329	512	184	359	628	219	437	643	285

Bijlage 2: tabellen arbeidsmarktprognoses (Bron: ROA, AIS)

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-1500	-1	-0.2		erg laag
Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2028	12900	13	2		laag
Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2028	12900	13	2		laag
Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028	41900	41	5.9		hoog
Bachelor - maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028					1.2 geen
Bachelor - maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028					1.19 slecht

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-2100	-4	-0.6		erg laag
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2028	10000	16	2.6		gemiddeld
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2028	10000	16	2.6		gemiddeld
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028	2400	4	0.6		erg laag
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028					0.93 groot
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028					0.9 goed

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep maatschappelijk werkers

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Maatschappelijk werkers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-200	0	0		gemiddeld
Maatschappelijk werkers	verwachte vervangingsvraag tot 2028	9000	11	1.7		laag
Maatschappelijk werkers	verwachte baanopeningen tot 2028	9000	11	1.7		laag
Maatschappelijk werkers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028					0.936 geen

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-47700	-18	-3.3		erg laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2028	34900	14	2.1		gemiddeld
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2028	34900	14	2.1		laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028					0.938 geen